

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип



# УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

декември 2011 година  
Штип

Број 72, 10 декември 2011 година

СОДРЖИНА

<b>ПРЕГЛЕД</b> на наслови на теми за изработка на магистерски/специјалистички труд одобрени од наставно-научниот совет на единицата .....	3
<b>РЕФЕРАТ</b> за избор на соработник за научните области електронски компоненти и интегрирана електроника на Електротехничкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	4
<b>РЕФЕРАТ</b> за избор на наставник во насловно звање вонреден професор за наставно-научната област меѓународни економски односи и меѓународна економија на Економскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	10
<b>РЕФЕРАТ</b> за избор на наставник во звање насловен доцент за наставно-научната област претприемништво на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	12
<b>РЕФЕРАТ</b> за избор на соработник во соработничко звање помлад асистент за научна област бизнис менаџмент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	18
<b>РЕЦЕНЗИЈА</b> на ракопис за учебник „Методика на наставата по книжевност-литературното дело и рецепиентот“ од проф. д-р Виолета Димова, вонреден професор на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	20
<b>РЕЦЕНЗИЈА</b> на ракописот со наслов „Е-бизнис“ (учебник) од авторот проф. д-р Ристе Темјановски од Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	23
<b>РЕЦЕНЗИЈА</b> на книгата „Трансфузиски трансмисивни заболувања“ од авторите д-р Никола Камчев и д-р Милка Камчева од Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	28
<b>РЕЦЕНЗИЈА</b> на ракописот „Основи на програмирање“ од авторот д-р Владо Гичев од Факултет за информатика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	34
<b>РЕЦЕНЗИЈА</b> на „Скрипта по предметот Трговско право“ од м-р Борка Тушевска, асистент на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	36
<b>РЕЦЕНЗИЈА</b> на „Практикум по предметот Трговско право“ од м-р Борка Тушевска, асистент на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип .....	38

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Главен и одговорен уредник: проф. д-р Саша Митрев  
 Уредници: проф. д-р Блажо Боев, м-р Ристо Костуранов  
 Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска  
 Техничко уредување: Славе Димитров, Благој Михов

## РЕЦЕНЗИЈА

НА КНИГАТА „ТРАНСФУЗИСКИ ТРАНСМИСИВНИ ЗАБОЛУВАЊА” ОД  
АВТОРИТЕ Д-Р НИКОЛА КАМЧЕВ И Д-Р МИЛКА КАМЧЕВА

Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип на својата 60. седница донесе Одлука број 2502-133/6 за формирање Резензентска комисија за изготвување рецензија на книгата со наслов „**Трансфузиски трансмисивни заболувања**” од авторите д-р **Никола Камчев** и д-р **Милка Камчева**, наменет за студентите од првиот и вториот циклус на студии при Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип и лекари трансфузиолози, хематолози, анестезиолози, имунолози, инфектолози, интернисти и други здравствени профили во состав:

- проф. д-р Никола Силјановски, специјалист трансфузиолог – хематолог;
- проф. д-р Миленка Благоевска, специјалист трансфузиолог.

По прегледот на книгата, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

## ИЗВЕШТАЈ

Книгата „**Трансфузиски трансмисивни заболувања**” од авторите д-р **Никола Камчев** и д-р **Милка Камчева** е изработена врз основа на Наставната програма на предметот Трансфузиски трансмисивни заболувања, кој е составен дел од Студиската програма по општа медицина, а се слуша во седмиот семестар со фонд на часови 2+0+1 и во Студиската програма за дипломиран лаборант по медицинска лабораториска дијагностика специјализиран за трансфузионист (втор циклус). Истиот се слуша 2+0.

Материјалот обработен во книгата е презентираан на крајно концизен и едноставен начин и е во функција на успешно изведување на предавањата по предметите Трансфузиски трансмисивни заболувања и Трансфузиологија кои се слушаат на Студиската програма по општа медицина, како и предметите Трансфузиологија, Хематологија и Основи на хематологија и трансфузиологија кои се слушаат на тригодишните стручни студии за лаборанти и сестри, како и за група предмети од Студиската програма за трансфузионист од втор циклус на Факултетот за медицински науки.

Крвта и крвните деривати станаа неопходен дел од современата терапија во сите гранки на медицината. Широката примена на хемотерапијата наметна многу проблеми на современата трансфузиологија во смисла на спречување на многубројни имунолошки и неимунолошки проблеми, вклучувајќи ги тука и проблемите кои се поврзани со трансфузиските трансмисивни заболувања. Обезбедувањето на сигурна крв и крвни компоненти е проблем со кој е обременета трансфузиологијата и општо медицината во целиот свет. Особено внимание се посветува на спречувањето на трансфузиската трансмисија на инфективни агенси. Книгата „Трансфузиски трансмисивни заболувања” од авторите Никола Камчев и Милка Камчева го разработува токму тој проблем.

Објавувањето на книгата „Трансфузиски трансмисивни заболувања” на авторите Никола Камчев и Милка Камчева е многу актуелно во моментот, бидејќи обработува едно значајно поглавје поврзано со трансфузијата на крв, кое во многу високоразвиени земји во светот ја разбранува целокупната јавност.

Книгата претставува единствен спој на превентива и клиника, на добра лабораториска практика и клиничка примена на крвта и продуктите, базирана на современи медицински факти.

Материјалот во книгата „Трансфузиски трансмисивни заболувања“ е обработен на 282 страници со богати содржини, 36 слики, 21 шема и 5 табели. Истата е концептирана во неколку поглавја, кои сите заедно даваат одговор на единственото поставено прашање пред авторите: како да се дојде до крв и крвни продукти со чие трансфундирање не ќе

може да се пренесат трансфузиски трансмисивни болести. Опфатени се најчестите вирусни, бактеријски, паразитски и други заболувања кои се пренесуваат преку трансфузија, едновременно со расветлување на нивното епидемиолошко и инфектолошко значење, што ја прави единствена на нашите простори.

На почетокот во воведниот дел е прикажан проблемот обработен во книгата. Потоа во наредните поглавја, посебно по групи, се обработени инфективните болести кои можаат да ја загорзат хемотерапијата. Кратко, но концизно авторите нè потсетуваат на етиологијата, епидемиологијата и клиничкиот тек на обработените болести. Посебен акцент е даден на можноста за трансфузиска трансмисија на инфективните болести, алгоритмот за дијагностика на инфективниот агенс и тестовите за детекција на антителата и антигените кај нас и во светот.

Во првото поглавје е обработена група на вирусни трансфузиско трансмисивни заболувања, како што се: хепатитис А вирусна инфекција, хепатитис Б вирусна инфекција, хепатитис Ц вирусна инфекција, хепатитис Д вирусна инфекција, хепатитис Е вирусна инфекција, хепатитис Ф вирусна инфекција, СИДА, хуман Т лимфотропен вирус 1 и 2 инфекција, цитомегаловирусна инфекција, Епштајн бар вирусна инфекција и хуман парвовирус Б19 инфекција. Дел од нив се одамна познати, дел малку познати на одреден број клиничари кои не се занимаваат со оваа проблематика, а сепак се големи потрошувачи на крв и крвни деривати.

Наредното поглавје е посветено на бактериолошката контаминација на крвта, клеточните концентрати и плазма компонентите, начините и изворите на контаминација, како и превенцијата и спречувањето и тоа поединечно за најчестите причинители кои се клинички значајни. Посебен акцент е даден на сифилисот.

Понатаму во книгата се обработени болестите предизвикани од паразити и приони кои можат да ја контаминираат крвта и со тоа крајно да ја компромитираат не само хемотерапијата, туку и целосниот исход од лекувањето на болниот. Дополнителен ризик претставуваат за сега неизлечивите болести кои можат да бидат пренесени преку крв од дарителот до примателот. За овие болести авторите посебно ги нагласуваат мерките за превенција. Прикажани се: маларијата, бабезиозата, шагасовата болест, токсоплазмозата, лајмската болест или борелиозата, лашманиозата, а од прионите Creutzfeldt – Jakob болест.

На крајот, во последните две поглавја се сумирани превентивните мерки и препораките за сигурна трансфузија на крв и крвни продукти, со што оваа книга посебно добива во вредност. Превентивните мерки обработени како општи и специјални укажуваат на начините со кои можат да се избегнат, откријат и отстранат можностите за контаминација на крвта и крвните продукти.

Особена вредност на оваа книга даваат сугерираните препораки за редуцирање на ризиците поврзани со трансфузија на крв, опишани детално во седмото поглавје за сигурна трансфузија, кои треба да се инкорпорираат во нашата национална стратегија. Тука се предвидени и други клучни одлуки што националните авторитети треба да ги донесат на државно ниво како: реорганизирање на службата за трансфузиона медицина, воведување на систем за хемовигилност, осовременување на законската регулатива, односно хармонизација со останатиот дел на Европа.

Значењето на книгата го потенцира објавувањето на сопствените искуства (особено на план на хепатит Б и Ц), компарирани со сознанијата на други еминентни светски студии и автори, за што сведочи исклучително богатата литература по секое поглавје.

Паралелно со описот на најчестите причинители за инфективни болести преносливи со трансфузијата, опишани се и тестовите за дијагностика на антителата, односно антигените кај нас и во светот, со критички осврт на нивната сензитивност, репродуктивност, исплатливост и сл.

Книгата е особено значајна и по тоа што претставува уште еден камен вграден во мостот кој ја премостува бездната на непознатото и недоволно испитаното, а сепак толку битно и значајно за клиничарот-терапевт во остварување на крајната цел - излекување на болниот.

Актуелноста на проблемот за сигурна трансфузија на крв не само кај нас туку и во целиот свет, особено со откривањето на нови трансфузиски трансмисивни болести, ја зголемува вредноста на оваа книга. Со оваа книга, преку обезбедување сигурна крв и крвни продукти, авторите се вклопуваат во сеопштата подготовка на Националната програма за заштита од актуелните здравствени проблеми во нашата Република, како што се вирусните хепатити, сидата и многу други болести.

Заради исклучителното богатство од факти инкорпорирани во оваа книга таа може да се препорача како основна литература на студентите на Факултетот за медицински науки и како дополнителна литература за лекарите од повеќе специјалности: трансфузиологи, инфектолози, анестезиолози и сите клиничари кои ординираат крв.

## ЗАКЛУЧОК

Врз основа на изложеното може да се заклучи дека книгата „Трансфузиски трансмисивни заболувања“ по предметот Трансфузиски трансмисивни заболувања на концизен и едноставен начин ги обработува предметните содржини и е сосема во согласност со Студиската програма и наставниот план на Факултет за медицински науки. Книгата е особено важна за студентите од Студиската програма по општа медицина, студиската програма на тригодишните стручни студии, како и студиите од втор циклус по специјализацијата за трансфузионист.

Согласно со ова, на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип со задоволство му препорачуваме книгата „Трансфузиски трансмисивни заболувања“ од авторите д-р Никола Камчев и д-р Милка Камчева да ја прифати како универзитетски учебник за студентите на Факултетот за медицински науки.

## РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф.д-р Никола Силјановски, с.р.  
Проф.д-р Миленка Благоевска, с.р.

## РЕЦЕНЗИЈА

НА КНИГАТА „ТРАНСФУЗИСКИ ТРАНСМИСИВНИ ЗАБОЛУВАЊА” ОД  
АВТОРИТЕ НИКОЛА КАМЧЕВ И МИЛКА КАМЧЕВА

Крвта и крвните деривати станаа неопходен дел од современата терапија во сите гранки на медицината. Широката примена на хемотерапијата наметна многу проблеми на современата трансфузиологија во смисла на спречување на многубројни имунолошки и неимунолошки проблеми, вклучувајќи ги тука и проблемите кои се поврзани со трансфузиските трансмисивни заболувања. Обезбедувањето на сигурна крв и крвни компоненти е проблем со кој е обременета трансфузиологијата и општо медицината во целиот свет. Особено внимание се посветува на спречувањето на трансфузиската трансмисија на инфективни агенси. Книгата „Трансфузиски трансмисивни заболувања” од авторите Никола Камчев и Милка Камчева го разработува токму тој проблем.

Книгата е концептирана во неколку поглавја, а сите заедно даваат одговор на единственото поставено прашање пред авторите: како да се дојде до крв и крвни продукти со чие трансфундирање не ќе може да се пренесат трансфузиски трансмисивни болести.

На почетокот во воведниот дел е прикажан проблемот обработен во книгата. Потоа во наредните поглавја, посебно по групи, се обработени инфективните болести кои можаат да ја загрозат хемотерапијата. Кратко, но концизно авторите нè потсетуваат на етиологијата, епидемиологијата и клиничкиот тек на обработените болести. Посебен акцент е даден на можноста за трансфузиска трансмисија на инфективните болести, алгоритамот за дијагностика на инфективниот агенс и тестовите за детекција на антителата и антигените кај нас и во светот.

Во првото поглавје е обработена група на вирусни заболувања. Дел од нив се одамна познати, но има и новооткриени и малку познати на одреден број клиничари кои не се занимаваат со оваа проблематика, а сепак се големи потрошувачи на крв и крвни деривати.

Наредното поглавје е посветено на бактериолошката контаминација на крвта, клеточните концентрати и плазма компонентите, начините и изворите на контаминација, како и превенцијата и спречувањето и тоа поединечно за најчестите причинители кои се клинички значајни.

Понатаму во книгата се обработени болестите предизвикани од паразити и приони кои можат да ја контаминираат крвта и со тоа крајно да ја компромитираат не само хемотерапијата, туку и целосниот исход од лекувањето на болниот. Дополнителен ризик претставуваат за сега неизлечивите болести кои можат да бидат пренесени преку крв од дарителот до примателот. За овие болести авторите посебно ги нагласуваат мерките за превенција.

На крајот, во последните две поглавја се сумирани превентивните мерки и препораките за сигурна трансфузија на крв и крвни продукти, со што оваа книга посебно добива во вредност. Превентивните мерки обработени како општи и специјални укажуваат на начините со кои можат да се избегнат, откријат и отстранат можностите за контаминација на крвта и крвните продукти.

Поттикнати, веројатно, од познатата Рилкеова фраза: „И трепетот на секој лист е важен за зачувување на животот во вселената”, намерата на авторите со оваа книга е да го дадат својот придонес во решавањето на проблемот на современата хемотерапија околу обезбедување на сигурна крв и крвни продукти. Книгата е особено значајна и по тоа што претставува уште еден камен вграден во мостот кој ја премостува бездната на непознатото и недоволно испитаното, а сепак толку битно и значајно за клиничарот-терапевт во остварување на крајната цел - излекување на болниот.

Актуелноста на проблемот за сигурна трансфузија на крв не само кај нас туку и во целиот свет, особено со откривањето на нови трансфузиски трансмисивни болести ја зголемува вредноста на оваа книга. Затоа верувам дека книгата ќе побуди голем интерес и ќе биде корисно четиво за секој лекар, здравствен работник и секој оној кој држи до своето здравје.

Со оваа книга, преку обезбедување сигурна крв и крвни продукти, авторите се вклопуваат во сеопштата подготовка на Националната програма за заштита од актуелните здравствени проблеми во нашата Република, како што се вирусните хепатити, сидата и многу други болести.

**РЕЦЕНЗЕНТ**

**Проф. д-р Никола Силјановски, с.р.**

## РЕЦЕНЗИЈА

НА КНИГАТА „ТРАНСФУЗИСКИ ТРАНСМИСИВНИ ЗАБОЛУВАЊА” ОД  
АВТОРИТЕ НИКОЛА КАМЧЕВ И МИЛКА КАМЧЕВА

Објавувањето на книгата „Трансфузиски трансмисивни заболувања” на авторите Никола Камчев и Милка Камчева е многу актуелно во моментот, бидејќи обработува едно значајно поглавје поврзано со трансфузијата на крв, кое во многу високоразвиени земји во светот ја разбранува целокупната јавност.

Книгата претставува единствен спој на превентива и клиника, на добра лабораториска практика и клиничка примена на крвта и продуктите, базирана на современи медицински факти.

Книгата е поделена на повеќе поглавја, опфатени се најчестите вируси, бактерии, паразити кои се пренесуваат преку трансфузија, едновременно со расветлување на нивното епидемиолошко и инфектолошко значење, што ја прави единствена на нашите простори.

Во второто поглавје детално е опишана етиологијата, епидемиологијата, трансфузионата трансмисија, клинички слики и дијагноза, како и превенција на вирусните инфекции.

Во третото и четвртото поглавје е прикажана бактериолошката, односно паразитската контаминација на крвта и продуктите, кои сè уште не се доволно познати во пошироката медицинска јавност и во општата популација, а сè повеќе стануваат актуелни во трансфузиските кругови. Третото поглавје е посветено на бактериолошката контаминација на крвта, клеточните концентрати и плазма компонентите, начините и изворите на контаминација, како и превенцијата и тоа поединечно за најчестите причинители кои се клинички значајни.

Во четвртото поглавје се прикажани паразитските инфекции, како причина за контаминација на крвта, особено во ендемските подрачја, со детален опис на нивната етиологија, епидемиологија, клинички манифестации и дијагноза, трансфузиска трансмисија и превенција.

Во шестото поглавје се прикажани општите и специјални мерки за превенција на посттрансфузионите инфекции кои треба да станат дел на нашата медицинска практика.

Особена вредност на оваа книга даваат сугерирани препораки за редуцирање на ризиците поврзани со трансфузија на крв, опишани детално во седмото поглавје за сигурна трансфузија, кои треба да се инкорпорираат во нашата национална стратегија. Тука се предвидени и други клучни одлуки што националните авторитети треба да ги донесат на државно ниво како: реорганизирање на службата за трансфузиона медицина, воведување на систем за хемовигилност, осовременување на законската регулатива, односно хармонизација со останатиот дел на Европа.

Значењето на книгата го потенцира објавувањето на сопствените искуства (особено на план на хепатит Б и Ц), компарирани со сознанијата на други еминентни светски студии и автори, за што сведочи исклучително богатата литература по секое поглавје.

Паралелно со описот на најчестите причинители за инфективни болести преносливи со трансфузијата, опишани се и тестовите за дијагностика на антителата, односно антигените кај нас и во светот, со критички осврт на нивната сензитивност, репродуктивност, исплатливост и сл.

Заради исклучителното богатство од факти инкорпорирани во оваа книга таа може да се препорача како дополнителна литература за лекарите од повеќе специјалности (трансфузиолози, инфектолози, анестезиолози и сите клиничари кои ординираат крв), како и за студентите по медицина.

РЕЦЕНЗЕНТ

Науч. сор. д-р Миленка Благоевска, с.р.